

Полтавська державна аграрна академія

34

НАУКОВО-ОСВІТНІ ЗАКЛАДИ

Аранчій Валентина Іванівна

Ректор Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук, професор, відмінник аграрної освіти, володар «Знака пошани»

Валентина Іванівна пройшла шлях від бухгалтера спецгоспу до завідувача кафедри фінансів та кредиту, декана факультету обліку і фінансів, першого проректора Полтавської державної аграрної академії. У 1995 р. захистила дисертацію «Економічна ефективність яловичини в м'ясному підкомплексі АПК (на матеріалах спецгоспів Полтавської області)», здобувши науковий ступінь кандидата економічних наук.

У 2012 р. В. І. Аранчій була обрана на посаду ректора Полтавської державної аграрної академії.

За результатами наукової і навчальної роботи видала 108 наукових праць, із них 46 наукових та 60 навчально-методичних, зокрема 13 посібників для студентів вищих навчальних закладів (із грифом МОН України). Отримала 11 патентів на винаходи.

Інноваційна і винахідницька робота Валентини Іванівни відзначена орденом «Відродження» Міжнародного салону винаходів та нових технологій «Новий час» (м. Севастополь) та шістьма золотими медалями Міжнародних виставок винаходів у Яссах (Румунія), Варшаві (Польща), Тайбеї (Тайвань).

Полтавська державна аграрна академія — це сучасний багатопрофільний науково-освітній комплекс з усіма елементами ступеневої та післядипломної освіти. Понад століття вона готує висококваліфікованих спеціалістів для всіх галузей сільського господарства України.

У складі академії функціонує шість інститутів, сім факультетів, сім технікумів і коледжів, центр довузівської підготовки, мовний центр, селекційний центр, дослідне господарство. У її навчально-науково-виробничому комплексі навчається понад 14 тис. студентів.

Академія має великий потенціал для реалізації напрямів наукової діяльності. Тут працює шість академіків, три члени-кореспонденти, 30 професорів, 36 докторів наук, 167 доцентів, 223 кандидати наук.

У Полтавській державній аграрній академії створені та функціонують наукові школи.

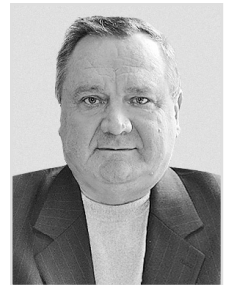

Полтавська державна аграрна академія

Проблеми економічно-виробничих відносин в агропромисловому виробництві досліджують науковці Інституту економіки та бізнесу. Під керівництвом професора Валентини Іванівни Аранчій проводяться дослідження згідно із програмою наукового центру «Інститут аграрної економіки УААН» із розробки внутрішньорайонної спеціалізації господарств окремих районів Полтавської області; забезпечення конкурентоздатності АПК у продуктових комплексах — м'ясного, молочного, олійно-екстракційного, цукрово-бурячного секторів; технічного переоснащення підприємств АПК. За результатами роботи Інституту економіки та бізнесу й аграрно-інженерного інституту розроблена програма розвитку овочівництва у Полтавській області до 2015 р.

Петро Миколайович Макаренко

— д. е. н., професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений працівник освіти — очолює наукову школу, яка підготувала 90 кандидатів та шістьох докторів наук. Він є головою спеціалізованої вченої ради зі спеціальностей «Економіка та управління національним господарством» і «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Науково-дослідницька робота професора П. М. Макаренка присвячена формуванню підприємницького середовища й організаційно-правових структур в аграрному секторі. Він є автором понад 200 наукових праць, серед яких 20 монографій, 18 підручників і навчальних посібників, п'ять

П. М. Макаренко, д. е. н., член-кор. НААН України, професор

патентів України на винаходи та корисні моделі.

Наукова школа професора **Володимира Вікторовича Писаренка** розробляє напрямки аграрного маркетингу й об'єднує шістьох кандидатів економічних наук. В. В. Писаренко — автор 53 наукових і навчально-методичних робіт, семи патентів на винаходи та корисні моделі. Активно займається розробкою інноваційних методів маркетингу у сфері органічного землеробства.

В. В. Писаренко, д. е. н., професор

Особливу увагу винахідницької діяльності приділяє директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, к. е. н., доцент **Олександр Анатолійович Галич**. Він координує співпрацю з іншими інститутами академії щодо забезпечення економічного обґрунтування інноваційних розробок. Є співавтором восьми патентів на винаходи й корисні моделі. Розробки, створені за участю О. А. Галича та співробітників очолюваного ним інституту, нагороджені шістьма золотими, трьома срібними та бронзовою медалями міжнародних виставок винаходів, які відбувалися у Варшаві (Польща), Яссах (Румунія), Тайбеї (Тайвань) та Севастополі (Україна).

Не менш активна інноваційно-винахідницька робота здійснюється у Навчально-науковому аграрно-інженерному інституті, який очолює член-кореспондент Інженерної академії України, д. с.-г. н., професор **Павло Вікторович Писаренко**.

О. А. Галич, к. е. н., доцент

Полтавська державна аграрна академія

У творчому доробку цього вченого — понад 100 наукових праць, дві монографії і вісім підручників, десять патентів України.

П. В. Писаренко приділяє велику увагу розвитку винахідницької діяльності академії. Він є куратором Центру інтелектуальної власності та підтримки інноваційної діяльності в АПК ПДАА, засновником лабораторії агрофізики і механічного обробітку ґрунту, на базі якої досліджено та створено чимало технічних рішень, захищених патентами, щодо вдосконалення ґрунтообробної техніки. За його сприяння була заснована лабораторія агроекологічного моніторингу, яка має сертифікат на проведення робіт із визначення агрохімічного стану ґрунту і якості рослинницької сировини. Професор П. В. Писаренко є одним із засновників напряму створення екопоселень та універсальних агроекологічних районів, у межах якого запропоновано комплекс технічних рішень для життєзабезпечення екобудинків. Ці розробки нагороджені золотими медалями на міжнародних виставках винаходів у Яссах (Румунія), Севастополі (Україна), Варшаві (Польща), спеціальним призом Тайванської делегації.

Для створення інноваційної системи виробництва та переробки екологічно безпечної продукції в академії був відкритий Центр «Полтава-органік», керівником якого є професор П. В. Писаренко. Діяльність центру забезпечує проведення наукових досліджень у сфері відтворення природної родючості ґрунтів, запровадження технологій органічного землеробства, обґрунтування його економічної ефективності, виробництва органічної продукції. Він є науковою установою, яка має право проводити екологічне обґрунтування спеціальних сировинних зон. Центр «Полтава-органік» — співавтор Програми раціонального розвитку українського народу в XXI ст., науково-практичних видань, присвячених органічному землеробству.

П. В. Писаренко удостоєний нагрудного знака Міністерства аграрної політики України «Знак пошани», відзнаки «Відмінник аграрної освіти і науки» III ст. Він — лауреат премії Президента України для молодих учених за цикл робіт «Розробка наукових засад і практичних рекомендацій із формування екологічно збалансованих агроеко-систем».

Глибокі дослідження у галузі органічного землеробства проводить академік Української екологічної академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, д. с.-г. н., професор **Віктор Микитович Писаренко**. Результатом його співпраці з Героєм України Семеном Свиридоновичем Антонцем стало втілення інноваційних розробок ученого у виробництво, зокрема на ПП «Агроекологія» (с. Михайлики Шишацького району), де вже понад 30 років не застосовують синтетичні добрива, хімічні засоби захисту рослин і яке перше в Україні працює за принципами органічного землеробства, виготовляючи екологічно безпечну продукцію. Віктор Микитович активно займається винахідницькою та інноваційною діяльністю, видав більше 160 наукових праць, серед них шість підручників і навчальних посібників, отримав вісім патентів на винаходи й корисні моделі. Спільна розробка із застосування екологічно безпечного сорбенту — бішофіту — для гасіння

П. В. Писаренко, д. с.-г. н., професор

пожеж торф'яників та лісів була нагороджена золотими медалями на міжнародних виставках винаходів у Варшаві, Севастополі, Кишиневі.

Вчені державної аграрної академії розробили концепцію органічного землеробства та одержання екологічно безпечної продукції. На виставці-ярмарку «Агро-2005» у м. Києві область експонувалася під девізом «Полтавщина — екологічний стандарт України».

Під керівництвом д. с.-г. н., професора **Володимира Миколайовича Тищенка** в академії понад 30 років

працює технологічна лабораторія селекції озимої пшениці (селекційний центр). Серед досягнень цього підрозділу — 14 виведених сортів озимої пшениці, шість сортів гороху, три сорти проса, п'ять сортів сої.

За створення високопродуктивних сортів В. М. Тищенко став лауреатом рейтингу «Золота Фортуна», а за розвиток селекційних досягнень академії був нагороджений Почесною грамотою Міністерства аграрної політики України на Міжнародній виставці-ярмарку «Агро-2006». Сорти селекції академії займають великі площі в Полтавській області та інших регіонах України. У творчому доробку Володимира Миколайовича — монографії, навчальні посібники, більше 100 наукових статей і тез, сім патентів та свідоцтв на сорти рослин, чотири патенти на винаходи і корисні моделі, вісім праць навчально-методичного характеру. Комплексна розробка «Інноваційна технологія вирощування зернових культур», створена за його участю, була визнана на міжнародному рівні та нагороджена золотими медалями і спеціальними призами.

Одним із напрямів наукових досліджень відмінника аграрної освіти, к. т. н., доцента **Олени Михайлівни Костенко** є охорона праці, безпека життєдіяльності, аналіз виробничого травматизму в сільсько-господарському виробництві. Розробки у межах цього аспекту були представлені на міжнародних виставках винаходів у Варшаві та Севастополі, нагороджені золотою і срібною медалями.

Вона також активно займається науковою роботою в сфері методології оптимального планування експерименту у технічних системах. Видала два підручники та навчальний

О. М. Костенко,
к. т. н., доцент

Володимир Тищенко та Віктор Писаренко на дослідному полі

Полтавська державна аграрна академія

36

НАУКОВО-ОСВІТНІ ЗАКЛАДИ

Експозиція розробок Полтавської державної аграрної академії на Міжнародному салоні винаходів і нових технологій «Новий час», м. Севастополь, 2013 р.

посібник із грифом МОН України, монографію, понад 150 наукових праць, має 17 патентів на винаходи і корисні моделі та 12 свідоцтв про реєстрацію авторського права на комп'ютерні програми і наукові твори.

О. М. Костенко удостоєна грамот Міністерства аграрної політики та продовольства України, Полтавської ОДА, Ради ректорів Полтавського району та інших.

На інженерно-технологічному факультеті Полтавської державної аграрної академії розроблений і виготовлений комбінований агрегат для ґрунтозахисного землеробства «Агроекологія КА-4,2», готовий до серійного виробництва. Під керівництвом д. т. н. А. А. Смердова тривають дослідження із використання у сільському господарстві відновлювальних джерел енергії. Вчений став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

Створені старшими викладачами О. М. Петровським та І. С. Негребецьким технічні засоби опромінення й іонної стимуляції насіння, знезараження повітря в сільськогосподарських приміщеннях були представлені на Міжнародній виставці винаходів і нових технологій «Новий час» та нагороджені чотирма золотими медалями.

Інноваційна діяльність в академії охоплює всі галузі сільськогосподарського виробництва. Так у Навчально-науковому інституті тваринництва і ветеринарної медицини під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора **Світлани Леонідівни Войтенко** проводиться розробка селекційно-генетичних методів підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин та контролювання якості продукції, збереження генофонду нечисленних локальних порід тварин України. За її участю створені державні стандарти України, які стосуються оцінювання молодняка свиней, їх биркування, апробації селекційних досягнень, організації племінних господарств, основних вимог до генофондних стад у свинарстві, гібридних і чистопородних свиней; інструкції з бонітування свиней та ведення племінної документації у свинарстві; програми селекції з локальними породами свиней; плани селекційно-племінної роботи зі стадами свиней та молочних порід великої рогатої худоби. Світлана Леонідівна створила й апробувала нові лінії і родини миргородської породи свиней, низку племінних господарств. Як член Державної атестаційної комісії Мінагрополітики України щорічно атестує суб'єкти племінної справи у тваринництві.

С. Л. Войтенко,
д. с.-г. н., професор

Вручення нагород Міжнародної виставки винаходів, м. Варшава, 2012 р.

У співпраці з Департаментом тваринництва Полтавської ОДА проводиться робота з паспортизації суб'єктів племінної справи у галузі молочного скотарства та наданні консультативної допомоги із розведення і селекції тварин. Для підготовки високопрофесійних фахівців у галузі агропромислового комплексу щорічно проводиться науково-практична конференція на тему «Генезис порід сільськогосподарських тварин» за участю науковців галузевих установ, провідних спеціалістів кращих господарств України, викладачів, студентів.

Світлана Леонідівна видала більше 180 наукових праць, зокрема й книги «Миргородська порода свиней: шляхи становлення та сучасний стан», «Державна книга племінних тварин локальних порід свиней (миргородська, велика чорна)» (у двох томах), посібники «Технологія продукції молочного і м'ясного скотарства, свинарства та птахівництва», «Сучасні технології у свинарстві та птахівництві», рекомендації «Селекційно-племінна робота у молочному скотарстві» та низку інших нормативних і методичних розробок, а також монографій. Активно займається винахідницькою діяльністю, має сім патентів України.

Учені приділяють належну увагу питанням ветеринарної медицини. Академія відома своїми розробками в галузі терапії, анатомії, застосування полтавського бішофіту в лікуванні сільськогосподарських тварин. Її провідними науковцями є доктори ветеринарних наук, професори В. П. Бердник, М. В. Скрипка, доктори ветеринарних наук Б. П. Киричко, С. М. Кулинич, к. вет. н., професор В. І. Локес.

Розробка молодих учених Л. М. Корчана, Н. С. Улянка, М. О. Петренка, В. Г. Слинька «Комплекс зоотехнічного та ветеринарного обладнання», створена під керівництвом к. вет. н., доц. Сергія Васильовича Аранчія, була представлена на міжнародних виставках винаходів у Варшаві, Яссах та Севастополі й удостоєна золотих медалей та спеціальних призів.

Активна винахідницька, наукова й інноваційна діяльність зумовила необхідність формування відповідного координувального підрозділу. Тож у 2013 р. з ініціати ректора, проф. В. І. Аранчія був створений Центр інтелектуальної власності та підтримки інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві Полтавської державної аграрної академії, до складу якого ввійшли:

Євген Якович Прасолов — керівник центру, к. т. н., доц., професор кафедри безпеки життєдіяльності Полтавської державної аграрної академії. Понад 40 років займається винахідницькою діяльністю, є автором 102 патентів України та 87 авторських свідоцтв СРСР, заслуженим винахідником Радянського Союзу. Активно проводить наукові дослідження,

Полтавська державна аграрна академія

має понад 300 опублікованих наукових праць. Під його керівництвом розроблено та представлено на міжнародних виставках винаходів у різних країнах світу 19 розробок, які нагороджені 39 золотими та срібними медалями і спеціальними призами.

Внесок Є. Я. Прасолова у розвиток науково-винахідницької та інноваційної діяльності визнаний на міжнародному рівні. Він нагороджений орденом «Лицар Винахідництва», який вручив президент Всесвітньої федерації асоціацій винахідників, проф. Андрес Ведреш; урядовою нагородою Бельгії — орденом «Шевальє» (Лицар науки); орденом «За внесок в освіту» Наградної ради Російської геральдичної палати; медаллю Всеросійського об'єднання винахідників та раціоналізаторів «За внесок в інноваційну діяльність»; дипломом ДП «Український інститут промислової власності» за сприяння розвитку творчої діяльності та вагомий внесок у міжнародну науково-технічну співпрацю. За високий рівень організації презентації науково-технічних розробок він був нагороджений організаторами Міжнародної виставки винаходів у Варшаві та Міжнародного салону винаходів і нових технологій «Новий час», до складу міжнародного журі якого Євгена Яковича запросили у 2013 р.

Світлана Анатоліївна Беловол — співробітник центру, фахівець із патентної та винахідницької роботи навчально-наукового відділу. Надає консультативну, технічну й інформаційну підтримку у проведенні в академії інноваційної діяльності.

Є співавтором понад 40 патентів України. Здобула другу вищу освіту у сфері інтелектуальної власності. Постійно удосконалює свій професійний рівень: проходить підвищення кваліфікації, бере участь у тематичних семінарах. Має понад 20 наукових робіт у сфері техніки та інтелектуальної власності.

Нагороджена золотою медаллю Всесвітньої організації інтелектуальної власності в номінації «Молодий винахідник» та спеціальним призом ДП «Український інститут промислової власності» за кращі розробки жінки-винахідника.

У межах діяльності Центру інтелектуальної власності та підтримки інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві Полтавської державної аграрної академії і науково-

Представниця Бельгійської палати винахідників Марія Чанг Ленг вручає Є. Я. Прасолову орден «Шевальє» (Лицар науки)

Нагородження С. А. Беловол Золотою медаллю Всесвітньої організації інтелектуальної власності генеральним менеджером Салону «Новий час»

го гуртка кафедри безпеки життєдіяльності Є. Я. Прасолов займається науково-дослідною та винахідницькою діяльністю зі студентами й учнями шкіл Полтави. За останні п'ять років за участю творчої молоді було створено понад 50 технічних рішень, захищених патентами та представлених на міжнародних виставках винаходів, де вони були удостоєні відповідних нагород. Така діяльність дала поштовх до написання наукових робіт, які стали переможцями у Конкурсі для молодих учених і студентів на здобуття премій Національної академії наук України, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із різних спеціальностей, Стипендіальної програми Фонду Віктора Пінчука і Леоніда Кучми та ін. Школярі також активно долучаються до винахідницької роботи. На основі своїх винаходів вони готують наукові роботи для участі у конкурсі Малої академії наук, де неодноразово ставали переможцями.

Інноваційна діяльність у Полтавській державній аграрній академії підтримується і розвивається завдяки ініціативі творчих і працьовитих людей — талановитій молоді та компетентних наставників. Це створює умови для розвитку сільськогосподарського виробництва, популяризації аграрної науки та гідної презентації України на міжнародному рівні.

Нагороди Полтавської державної аграрної академії